

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.
 CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 30 lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiunile se primesc după învoială.

Răspunsurile preagrațioase primite dela Inalta Casă Domnitoare.

Cu ocaziunea sărbătoarei Invierii Domnului am talmăcit M.M. Lor și A. S. R. Moștenitorului de Tron omagiul clerului și poporului dreptcredincios din eparhie și ne-am învrednicit, a primi următoarele răspunsuri:

Din adâncul inimei mulțumesc Preasfinției Voastre, clerului și poporului din Eparhia Gherla pentru rugăciunile ce ați arătat către Atotputernicul cu prilejul sfintei învieri a Domnului pentru mine și familia mea și facurări călduroase Preasfinția Voastră, pentru scaunul Episcopal și a zmeriților înaintea Domnului eparchioți ai Gherlei.

Ferdinand.

Vă sunt adânc recunoșcătoare, pentru urările ce-mi faceți Preasfinția Voastră clerul și poporul credincios al eparhiei Gherlei și rog cerul să binecuvinteze activitatea episcopiei Gherla pentru binele credincioșilor eparhiali.

Marica.

In numele meu și ai lor mei Vă mulțumesc din adâncul inimei pentru călduroasele urări ce mi le-ați trimis cu prilejul sfintelor sărbători.

Carol.

Nr. 1675, 1677, 1669.

Vizitația canonică din primăvara anului 1923

Cu draga inimă reieau, cu ajutorul Domnului, seria vizitațiilor canonice.

Mănaț de dorul de a arăta toată grija, după slabele mele puteri, turmei cuvântătoare alui Hristos, încrezută în darul supremului Păstor, Vă rog să pregătiți această binecuvântată turmă, pentru ca sufletele noastre, să poată culege roade cât mai îmbelșugate, din ceasurile ce ne va fi dat să le petrecem împreună.

Iată programul vizitației de primăvară:

- 9. Maiu: Lona — Bonțida.
- 10. " Dobâca — Pâglișa.
- 11. " Cubleş — Igritia.
- 12. " Teocul de sus — Teocul de jos Chendru.
- 13. Maiu: Stoiana — Morău.
- 14. " Lujerdiu — Birlea.
- 15. " Teoltiur — Inău.

- 16. Maiu. Iclod — Iclozel.
- 17. " Chicediu — Silvaș — Vale.
- 18. " Valasut — Husău.
- 19. " Giula — Sănmărtin — Ciurmafaia.
- 20. Maiu: Borșa (sfintire de biserică), Badoc.
- 21. Maiu: Uifalău — Chidia.
- 22. " Sinteu — Băbuț — Căuaciu.
- 23. " Fodora — Cristurel.
- 24. " Așchileul mic — Adalin.
- 25. " Drag.

Rugându-Vă pe toți, Venerați Frați, să sprijiniți străduințele mele cu rugăciunile Voastre frățești, cerșesc dela Atotputernicul Dumnezeu har și binecuvântare pentru întreaga Biserică Sa.

Gherla, în Duminică Tomii 1923.

Episcop Iuliu.

Programa analitică

a studiului religiei din școlile primare.

Comisiunea catehetică mitropolitană, afiliată de Corul Episcopesc al Provinciilor Noastre bisericești pentru o mai bună îndrumare a învățământului religios, din ședința sa dela 18 August 1922 Ne-a prezentat alăturata „Programă analitică a studiului religiei din școlile primare”. Pentru a putea a fi examinată mai de aproape, Programă a fost transmisă fiecărui Prea-venerat Ordinariat episcopesc. Fiecare Ordinariat din Provincia mitropolitană aprobându-o, ea intră în vigoare cu 1 Septembrie stil nou 1923.

În consecință dispunem următoarele:

1. Fiecare preot să-și facă chestie de conștiință din urmarea precisă a programei de față.

2. Toate manualele de religie pentru școlile primare să urmeze această programă.

3. Comisiunea catehetică mitropolitană, cât timp va rămâne în vigoare programa analitică de față, să nu primească spre cenzurare, nici să nu ne propună spre aprobare manuscrise, cari se abat dela aceasta.

Dat fiind, că în unele părți mai sunt școli primare cu șase (6) clase, programa ține cont de ele, și împarte materia pentru toate 6 clasele. În școlile, cari au numai patru (4) clase, Liturgia și Istoria bisericească se vor propune la sacramente, respective la finea materialului de Istoria biblică din clasa IV. Comisia catehetică se va îngriji, ca manualele să fie întocmite în consecință.

Programa :

Învățământul religiei din școlile primare are menirea sfântă, de a sădi de timpuriu în sufletele tinerilor odrasle dragostea de Dumnezeu și iubirea ne-fățărită față de aproapele, obișnuindu-i astfel de mici la o viață cu adevărat creștinească plină de credință conștie, vie. Deprinderile religioase și faptele

bune, au să se prefacă în obișnuință, în totatătea virtuți, cari ridică pe om tot mai sus pe treapta perfecțiunii religio-morale, apropiindu-l de Dumnezeu, după cuvintele Mântuitorului: „Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit ieste”. (Mat. 5, 8).

De aceea e absolute necesar, ca preotul catehet să nu lipsească nici odată dela îndatorirea sa de a introduce pe elevii de școală în tainele religiei creștine și de a-i face să îndrăgească Biserica, formând aceasta preocuparea lui de căpetenie, la care e obligat în virtutea oficiului pe care-l poartă.

In clasa I-ă.

E de dorit, ca elevii mici cari nu știu ceti, la începutul anului școlar să se întâlnească mai întâiu cu preotul și învățământul să se înceapă cu studiul religiei. Preotul-catehet după o scurtă introducere, îi învață și recitează cu ei mereu rugăciunile: Salutarea creștinească, Semnul sfintei Cruci, Tatăl nostru, Născătoarea de Dumnezeu, Rugăciuni'e de seara și de dimineața.

Li-se propun apoi — în legătură cu anul bisericesc —, într'o formă cât se poate de simplă, adevărurile mai principale despre: Dumnezeu, sf. Treime, Facerea și cârmuirea lumii, Ingerii, Oamenii cei dintâi, Păcatul strămoșesc, Nașterea lui Isus, Copilăria lui Isus, Minunea din Cana Galileii, Porunca iubirii lui Dumnezeu și a deaproapelui, Învierea tinărului din Nain, Iubirea lui Isus față de prunci, Patimile, moartea și învierea lui Isus, Înălțarea la ceriu, Pogorirea Spiritului sfânt. În legătură cu întâmplările biblice se dă explicarea pe scurt a sărbătorilor: Nașterea, Învierea și Înălțarea Domnului, Pogorirea Spiritului sfânt.

La sfârșit — dacă mai rămâne timp — se recitează și învață de rost: cele 10 porunci dumnezeiești, cele 5 bisericești, și cele 7 Taine.

In clasa II-a.

Se repetesc rugăciunile din cl. I-ă,

la cari se mai adaug: Imparate ceresc și Preasfânta Treime.

Li-se propune aceeaș materie ca celor din cl. I-a — *Catehism mic combinat cu Biblie* — dar în formă mai amplificată: Dumnezeu, Sf. Treime, Facerea și cârmuirea lumii, Ingerii, Oamenii cei dintâi, Paradisul, Păcatul strămoșesc, Umările păcatului, Promiterea Rescumpărătorului, Cain și Avel, Jertfa (s. Liturghie), Potopul (în legătura dreptatea și mila lui Dumnezeu), Chiemarea lui Avram, Vestirea nașterii Mântuitorului, Nașterea Mântuitorului (minunile în legătură cu nașterea), Preacurata Vergură Maria și sf. Iosif, Magii dela răsărit, Isus în biserică la vrâsta de 12 ani, Botezul lui Isus, Propovăduirea evangheliei, Minunile din Cana și învierea tinărului din Nain (părțile constitutive ale omului: moartea, judecata particulară, rajul, iadul și purgatoriul), Marea viforoasă, Porunca iubirii lui Dumnezeu și a deaproapelui, Cum a iubit Isus pruncii, Vrajmașii lui Isus și hotărîrea de a-l prinde și omorî, Cina cea de taină (s. Euharistie și Liturgia), Patimile lui Isus pe muntele Olivetului, Judecarea la moarte, Isus la Pilat, Restignirea, Moartea, Inmormântarea, Învierea lui Isus, Sf. Petru cap al Bisericii, Înălțarea la ceriu (venirea a 2-a și judecata universală), Pogorîrea Spiritului sfânt peste Apostoli, Cele 10 porunci dumnezeesti și cele 5 bisericesti cu tâlc scurt și ușor. Cele 7 Taine — arătându-se pe scurt ce dobândim prin fiecare Taină.

In clasa III-a.

Se repetesc rugăciunile din cl. II-a.

Li-se propune apoi întregă materia *Catehismului mijlociu*, dar cu întrebări reduse; și anume: Scopul omului, *Credința*, Necesitatea credinții, Legea cea adevărată, Simbolul de credință, Dumnezeu și însușirile sale. Sf. Treime, Crearea și guvernarea lumii, Ingerii, Oamenii cei dintâi, Păcatul strămoșesc (încheietura I-a).

Aici se sistează lecțiile din Cate-

hism și se propune Istoria biblică a vechiului testament, dupăcum se arată mai jos, apoi se continuă Catehismul la locul lăsat și anume: Isus Hristos, Rescumpărătorul lumii (încheietura a II-a), Intruparea și vieța lui Isus — pe scurt — (încheietura a III-a) Patimile și moartea (înch. a IV-a), Învierea lui Isus (înch. a V-a), Înălțarea la ceriu (înch. a VI-a), Venirea a 2-a a Mântuitorului (înch. a VII-a), Spiritul sfânt (înch. VIII-a), Biserica; întemeierea, menirea și notele ei (înch. a IX-a), Botezul și iertarea păcatelor (înch. a X-a), Învierea morților (înch. a XI-a), Vieța de apoi (înch. a XII-a).

Despre porunci. Poruncile de căpetenie: Iubirea de Dumnezeu, Iubirea de sine și iubirea deaproapelui. Cele 10 porunci. Porunca I-a: credința, speranța și iubirea lui Dumnezeu, Cinstirea sfinților. Porunca II-a: sudalma, blăstămul și jurământul. Porunca III-a: sfințirea Duminecii și cercetarea bisericii. Porunca IV-a: datorințele față de părinți — iubire, cinste, și ascultare. Porunca V-a: păgubirea vieții trupesti și sufletești a deaproapelui. Porunca VI-a și IX-a: păcatele necurăției cu gândul, vorba și fapta. Porunca VII-a: păgubirea altora și datorința de a repara dauna făcută. Porunca VIII-a: minciuna, stricarea numelui bun al deaproapelui, datorința de a repara onoarea vătămată. Porunca X-a: poftele de lăcomie. Cele 5 porunci bisericesti. Porunca I-a: ținerea sărbătorilor. Porunca II-a: ascultarea s. Liturghii. Porunca III-a: posturile și ajunurile. (Porunca IV-a și a V-a se propun numai în cl. IV-a).

Despre păcat în general. Ispita

Despre harul lui Dumnezeu: ajutor și sfințitor. Mijloacele harului. Sf. Taine: Botezul, Mirul, S. Euharistie (jertfa s. Liturghii), Pocăința (părțile ei: cercarea conștiinții, părerea de rău, propusul de îndreptare, mărturisirea, facerea destul), Maslul, Preoția, Casătoria (la aceasta din urmă numai de-finiția sacramentului).

Despre rugăciune. Rugăciunea Domnului și Năsoatoarea de Dumnezeu, explicate pe scurt.

Istoria Biblică a vechiului testament: Facerea lumii, Facerea omului, Păcatul strămoșesc, Cain și Avel. Potopul, Noe cu ai săi după potop, Turnul vavilonic, Chiemarea lui Avram, Isac și fii săi: Esau și Iacob, Fiii lui Iacob, Istoria lui Iosif. Evreii în Egipt, Moisi și ieșirea din Egipt, Evreii la marea roșie, la muntele Sinai, Evreii în pustie. Ocuparea Canaanului. Judecătorii: Gedeon, Samson, Eli și Samuil. Regii: Saul, David, Solomon. Desbinarea împărăției, Evreii sub jug străin. Profetii: Ilie, Eliseu și Iona. Luptele pentru credință și pentru patrie pe timpul lui Antioch.

Intâmplările biblice ale *noului testament* se reimprospetează numai în legătură cu catehismul, pe baza celor învățate în cl. II-a.

In clasa IV-a.

Repetiția rugăciunilor din clasele premergătoare, la cari se mai adaug următoarele: Cred Doamne... Cinei tale... Nu spre judecată... și Psalm 50.

Din **Catehism** materia din clasa III-a, dar în formă mai amplificată. Se mai adaug: porunca IV-a și a V-a bisericască despre spovedania și cuminecarea de Paști și despre timpurile sacrate. Apoi speciile păcatelor, fapte bune, virtuțile, indulgențele, Taina căsătoriei, sacramentalele.

Istoria biblică a noului testament se propune după terminarea încheieturii a II-a a Simbolului de credință, și a nume: Pregătirea neamului omenesc la venirea Rescumpărătorului, Nașterea lui Ioan Botezătorul, Vestirea nașterii lui Isus, Nașterea, Minunile dela nașterea lui Isus, Fuga în Egipt, Isus de 12 ani în biserică, Botezul, Ispitirea lui Isus, Nunta din Cana, Isus alungă din biserică pe cei ce vindeau (purtarea în bis.), Tamăduirea slăbănogului lăsat prin coperișul casei, Vindecarea slăbănogului care pătimea de

38 ani. Apostolii, Vindecarea servitorului sutașului din Capernaum (credința și umilinta), Tânărul din Nain, Isus pe mare, Moartea sf. Ioan Botezătorul, Inmulțirea pânilor și a peștilor, Trimiterea sf. Euharistiei, Isus promite lui Petru primatul, Schimbarea la față, Pruncii aduși la Isus. Samarineanul milostiv, Maria și Marta, Orbul din naștere, Pilda fiului risipitor, Vameșul și fariseul, Invierea lui Lazar, Intrarea lui Isus în Ierusalim, Vinderea lui Isus, Cina cea de taină (așezarea s. cuminecături), Isus în muntele maslinilor, Prinderea lui Isus, Isus la Ana și la Caiafa, Isus la Pilat, Restignirea și moartea, Invierea, Isus se arată Magdalenei, Isus se arată celor 2 învățăcei cari mergeau la Emaus, Isus se arată apostolilor și le dă puterea de a ierta păcatele, Isus se arată fiind și Toma de față, Isus pune pe Petru cap al Bisericii, Trimiterea apostolilor, Înălțarea la ceriu, Pogorirea Spiritului sfânt, Faptele apostolilor, Anania și Safira, Persecuția creștinilor din Ierusalim, Întorcerea lui Saul, Activitatea și moartea lui Saul, Activitatea și moartea sf. apostoli Petru și Pavel, Soartea Bisericii creștine.

Istoria biblică a vechiului testament se reimprospetează numai în legătură, cu catehismul, pe baza celor învățate în anii trecuți.

In clasa V-a.

Repetiția întregului Catehism, conform materiei arătate la cl. IV-a, dar în estensiune mai mare.

Din **Liturgică** se propun Locurile sfinte: biserica, cimitiriul. Vasele sacre. Veșmintele și cărțile bis. Anul și ziua bis. Sărbătorile bis. (arătându-se pe scurt însămnătatea fiecăreia), Posturile și ajunurile, Lucrările sacre, Cultul divin public: înseratul, mănecatul și cele 3 liturghii tâlcuite mai pe larg, Administrarea sf. Taine: a botezului și mirului, a s. cuminecături, a mărturisirii, a maslului, a hirotonirii și a căsătoriei. Sacramentale: sfințirea apei.

prohodul și alte binecuvântări, sfințirea bisericii, procesiunile și peregrinajele.

In clasa VI-a.

Intreagă materia Catehismului în forma cea mai amplificată.

Ca studiu separat se propune **Istoria bisericească**: Intemeierea Bisericii; Activitatea apostolilor, Constituția Bisericii, Prigonirea Bisericii din partea jidovilor și a păgânilor. Sfinții martiri: Ștefan, Petru și Pavel, Ignatie, Policarp. Vieța primilor creștini. Constantin cel mare și biruința Bisericii. Sfinții părinți: Atanasie, Vasilie; Ambroziu, Augustin, Ioan Gură de aur și Grigorie Teologul. Invățaturile greșite. Ordurile călugărești. Inceștinarea popoarelor și în special a Românilor. Desbinarea bisericii răsăritene de cea apusană și urmările acestei desbinări. Luptele cruciate. Istoria Bisericii apusene în evul mediu. Reformațiunea și Luther. Calvinii, unitarii și anabapțiștii. Apărarea Bisericii contra reformațiunii. Biserica românească după desbinare. Români și reformațiunea. Situația Bisericii catolice în diferitele state.

Istoria Bisericii române unite: Episcopii Teofil, Atanasie Anghel, I. G. Patachi, Inocențiu M. Clain și Aron. Propaganda neunită și întoarcerea unei părți a Rom. la neunire. Efectele culturale și politice ale unirii. Școlile din Blaj. Episcopii: Atanasie Rednic, Gr. Maior, I. Bob, Lemenyi. Episcopia de Oradea mare. Infintarea mitropoliei și a diecezelor de Gherla și Lugoj. Mitropolii: Șuluțiu, Vancea și Mihályi. Starea actuală a Bisericii române unite și a celei orientale. Constituția actuală a Bisericii române unite.

Blaj, la 16 August 1922.

Ioan Bălan

președ. Comisiei catehetice mitropolitane.

Alexandru Rusu

secret. Comisiei catehetice mitropolitane.

Nr. 4921—1922.

Aprobăm: Blaj, din șed. consistorială ținută la 4 Noemvrie 1922.

Vasile Suclu

arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.

Nr. 3117—1922.

Aprobăm: Oradea Mare, Ședința Consistorială din 23 Noemvrie 1922.

Valeriu Traian Fronțiu
episcop al Orăzii-mare.

Nr. 949—1923.

Aprobăm: Gherla, din ședința consistorială ținută la 3 Martie 1923.

Iuliu Nossu
episcopul Gherlei.

Nr. 2856—1922.

Aprobăm: Lugoj, Ședința consistorială din 28 Decemvrie 1922.

Alexandru Nicolescu
episcopul Lugojului.

Nr. 1627.

NUMIRI.

On. Ioan Andrei preot în Cozla este numit de *administrator local* la parohia *Suares* (D. Olpretului).

Din șed. cons. 31 Martie 1923.

Nr. 1512.

Preoți-învățători.

Ministerul instrucțiunii prin adresa Nr. 26849 din 17 Martie a. c. dorește ca preoții să fungeze unde cere lipsa și ca învățători, cerând să se dea încuviințare preoților cari au făcut studiile în seminariile teologice și cari prin urmare au pregătirea necesară, să fie aplicați în învățământ ca învățători.

Ministerul pune în vedere preoților-învățători salarii în acord cu pregătirea lor și situația lor socială.

Acest Ordinariat î-și dă asentimentul precum a făcut acest lucru și în trecut, având în vedere interesele mari ale statului și neamului, ca preoții să poată funga și ca învățători unde cere lipsă.

Din șed. cons. 31 Martie 1923.

Nr. 1306.

Descentralizarea Directoratului general de învățământ din Cluj.

Înaltul Minister al Instrucțiunii, Lichidatorul Directoratului general — din Cluj — sub Nr. 5101—1923 sect. VI. comunică:

„În conformitate cu deciziunea Ministerului Nr. 17589—923, referitoare la un început de descentralizare, am onoare a Vă face cunoscut, că am pus în vedere tuturor școlilor de toate categoriile de stat și confesionale deci și școlilor primare și normale confesionale, că cu începere 1. Martie, a. c. trec sub conducerea administrativă și sub controlul Direcțiunilor regionale și ca întreaga lor corespondență autorității școlare superioare să o îndrepteze pe cale erarhică la Direcțiunile regionale“.

Acestea pentru a se lua spre știință și acomodare,

Din șed. cons. 31 Martie 1923.

Nr. 1449.

Concurs

la parohii.

Postul de al II-lea preot din orașul Satu mare se curentează cu termenul 30 Mai a. c.

Din șed. cons 31 Martie 1923.

Nr. 1119.

Doritorii de a dobândi acest beneficiu parohial să-și înainteze rugărilor la Ordinariaul episcopesc în termenul concursual — pe calea *oficiului protopopesc competent*, — provăzute cu următoarele documente:

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc.
3. Estras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlastic 1921-22; la caz, că școala în anul școlastic trecut n'a funcționat, atestat oficial că pruncii totuși au fost catehizați.
4. Estras autentic din protocolul predicilor de pe anul 1922.

La rugările înaintate fără aceste documente nu se va reflecta.

Sfântul Mir.

Aducem la cunoștința Mult Onoraților conducători ai oficiilor protopopești, că sfînțindu-se sfântul Mir în stânta și marea Joi, cât mai îngrabă să se îngrijească a prevedea bisericile de sub administrarea nemijlocită a lor

— anăsurat ss. Canoane — cu sfântul Mir nou, arzându-se cel vechiu, ce ar fi mai rămas de pe anul trecut.

Gherla, la 5 Aprilie 1923.

Nr. 625.

Donuri pentru institutetele diecezane.

Pentru institutetele diecezane au făcut donuri în naturale și bani preoții:

Onoratul Ioan Buzura din Săcătura cereale 112 chlgr., Onoratul Ioan Cioban din Ciglean 310 Lei, iar Onoratul Ioan Bancoșiu preot cooperator în Urmeniș 43 bucați ștergare.

Li-se exprimă mulțumite din partea Ordinariatului pe această cale.

Din șed. cons. 31 Martie 1923.

Nr. 1467.

Se află o biserică

veche de lemn în parohia Măgura (pe și gara Ilva mică, județul Bistrița-Năsăud), carea numita parohie este aplicată a o donă vre-unei comunități lipsite de biserică.

Reflectanții să se adreseze oficiului parohial din Măgura, prin acest Ordinariat.

Din șed. cons. 31 Martie 1923.

Nr. 1195.

CONCURS

pentru posturi de învățator.

1. Postul de cantor-învățator din Bătarciu (tr. Turțului) se curentează pe lângă următoarele retribuțiuni: 300 Lei din repartitie, cvartir corespunzător în natură cu superedificatele de lipsă, 400 st. grădină, 100 Lei, venite ștolare; restul întregire dela stat.

Nr. 1947.

Termenul concursului se fixează cu 30° Mai 1923.

Petițiile împreună cu extrasul matricular de boțez, diploma de învățator, atestatul de serviciu și moralitate să se înainteze senatului școlastic. Acesta făcând alegerea, va înainta aci toate actele, prin protopopul districtual. În toate locurile unde e de lipsă transcrierea ajutorului de stat, să se înainteze încă: atestatul de competență comunală, tabela de cva-lificare a învățătorilor petiționari, libelele de plată a învățătorului ales, și petiția senatului școlastic pentru transcrierea ajutorului de stat. Protopopul districtual să ne raporteze tot atunci, că învățătorul de mai înainte în cr. zi și din ce cauză și-a părăsit postul, că ajutorul de stat până când l-a ridicat, și că învățătorul nou ales în care zi și-a ocupat postul.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficială.**Cateheze practice.****Ora I.**

(Urmare).

Mai încolo ne facem cruce — când ne apucăm de orice lucru, în numele lui Dumnezeu — când creștinul cel bun zice apoi: Doamne ajută-mi! apoi la capătul lucrului — zicând: Doamne mulțămescu-Ți! Ne mai facem cruce când trecem pe lângă vre-o Răstignire, pe lângă vre-o Cruce — în sat — ori afară de sat, când trecem pe dinaintea bisericii, dar mai ales înainte de rugăciune și după rugăciune — ne facem cruce, ori că ne rugăm în biserică, ori în școală, ori acasă, ori în alt loc. — Așadară grijiți bine — copiilor, să vă faceți totdeauna frumos și bine crucea — *ori și unde, ori și când*, cuvintele să le rostiiți frumos, răspicat, curat, gândul vostru să fie totdeauna la Dumnezeu — când vă rugați, și la D. N. Is. Hristos, despre care v'am spus cât de tare iubește pe pruncii, cari se roagă frumos, și fac bine sămnul sfintei Cruci și se poartă bine în tot locul. — Cu cine vorbim când ne rugăm? Ce e rugăciunea? Ce ne facem înainte și după rugăciune? Când ne mai facem cruce? apoi încă când? și mai când?... etc... Mai ales când?...

Recapitulare. Despre cine v'am spus istoria aceea? Pentru ce iubiă sfântul Ludovic biserița aceea, în care s'a botezat? (Pentru că acolo s'a făcut creștin, fiul lui Dumnezeu) Botezat ești și tu? Ce ești dară tu? (Creștin). Intr'o formă sunt toți creștinii? Tu ce felu de creștin ești? (Creștin român greco-catolic). (Ce felu de creștini sunt creștinii catolici? (De cari au fost totdeauna, de când a murit D. N. Is. Hr.) Cui trebuie să mulțămesci tu, pentru că ești creștin catolic? (Lui Isus Hr.) De aceea trebuie să-l lauzi pe El? Cum îl lauzi?... Ce însemnă aceea: *In veci?* Pentru ce trebuie să lăudăm pe D. N. Is. Hr. totdeauna? Când avem noi datină a zice: Laude-se D. N. Is. Hr.? (Când salutăm, când dăm binețe la cineva). Cine salută așa? cari creștini? Care este dară salutarea creștinească? Când ne facem cruce? Cum se face crucea? Cu ce începem și cu ce gătăm rugăciunea? Cu cine vorbim când ne rugăm?

NB. Așa trebuie repețit materialul fiecărei oare. — Timpul, capacitatea copiilor — cum și natura materialului vor hotări — că oare repețirea aceasta se poate face pe larg — ori mai pe scurt. — De multe ori e de ajuns, dacă se pun întrebările Catehismului.

Dacă pruncii nu știu răspunde, atunci catehetul le pune întrebări ajutătoare. — Fiecare întrebare a Catehismului — o repe-

tește de mai multe ori, ori o memorizază cu copiii — da a îngăduie timpul... Căci puțini copii sunt, cari să învețe Catehismul acasă, de aceea încât se poate — trebuie învățat cu copiii în școală.

Aplicare. 1. A fost odată o împărăteasă cu numele Cunegonda. — Aceasta era tare rugătare de Dumnezeu, pe care îl iubiă din toată inima. Chiar și sara, când mergea să se culce, trebuia să-i cetească cineva dintr'o carte de evlavie — lângă patul ei — despre bunul Dumnezeu. — Intr'o sară, pe când i-se cetia din carte, se răsturnă lămpa și se aprinse un foc mare. Patul împărătesei începu a arde. — Atunci împărăteasa — cu mare evlavie și-a făcut sămnul sfintei Cruci. La aceasta s'a întâmplat un lucru minunat: focul s'a stâns. — Bunul Dumnezeu a voit, ca focul să se stângă, pentru că împărăteasa și-a făcut crucea tare frumos și cu mare evlavie. Vedeti cât de tare îi place lui Dumnezeu, când cineva își face frumos crucea. — Aceluia îi ajută Dumnezeu — și pe acela îl binecuvântă. De aceea și voi totdeauna să vă faceți frumos cruce, și cu evlavie. Nu iute, cu degrabă, și aruncându-o... iacă numai așa... nu pe fugă, ci încet și frumos. — Până vă faceți cruce, cugetați-vă la Dumnezeu și la D. N. Is. Hr. carele a murit pentru noi pe Cruce. — Sămnul crucei sale — îl faceți voi, atunci când vă faceți cruce. Dacă voi veți face crucea totdeauna frumos și cu evlavie, atunci și vouă vă va ajuta Dumnezeu, cum a ajutat împărătesei Cunegonda.

2. Să nu uitați apoi niciodată, că atunci când vă rugați, voi grațiți cu Dumnezeu. — De aceea când vă rugați, socotiți-vă, că stați înaintea lui Dumnezeu, carele vă vede și vă aude, când cereți ceva dela El. — Atunci nu vă gândiți la alte lucruri: nici la jucării, nici la alți copii, nici la carte, nici la părinți, frați... ci numai la bunul Dumnezeu. — Sunt și de acei copii — cărora le umblă mintea — cine știu pe unde — când se roagă, se uită încoace și încolo, în dreapta și în stânga, nu stau drept, ci se razimă pe bancă, își învârt capul în toate laturile, răd, etc. Rugăciunea unui astfel de copil nu e plăcută lui Dumnezeu, copilul acela nu se roagă bine, frumos, cu evlavie. Voi să nu fiți copii de aceia răi! Când vă rugați, stați drept, mâinile le puneți frumos laolaltă, *uitați-vă la sfânta Cruce* — când vă rugați aici în școală, acasă și ziceți rugăciunile în genunchi înaintea sfintei Cruci ori înaintea vre-unei icoane sfinte; fiecare cuvânt din rugăciune să-l ziceți curat, limpede, în-treg, răspicat; — și câtă vreme ține rugăciunea totdeauna vă cugetați la Dumnezeu. — Dacă veți face așa, atunci voi vă veți ruga cu evlavie. Să vedem, așa vă veți ruga voi cu toții? Scuțați! etc. (Se roagă).

NB. 1. Nu e de lipsă să se facă amândouă aplicările. În anul prim se poate aplica cea de sub Nr. 1, în al doilea cealaltă.

2. Multe din întrebările ce vin în această lecțiune — se vor pune numai la pruncii din clasele II—VI — când preotul are numai două ore la săptămână pentru toate clasele, așa că cei din clasele III—VI pot și trebuie să rămână la oarele de religieune ale celor din clasele I și II — pentru cari sunt acestea lecțiuni în chip deosebit, — fiindcă pentru cei mai mari — va fi acest material o bună repetiție a celor învățate în Catehism, decumva l'au învățat și acela... La tot cazul vor profita foarte mult din ființa lor de față la prelegerile celor din cl. I—II; din contră aceștia (începătorii din cl. I—II) nu vor rămânea la oara de religieune a celor din clasele III—IV, ori III—VI.

3. Decumva catehetului i-se va părea prea vast și estins materialul acestei prime oare, să-l împărțască pe două ore, ori să-și ceară vre-o oră extraordinară — suplinind pe învățator în vre-o oră de a lui, ori înfălegându-se cu învățatorul să-și înă ora primă de religieune. — răstimp de o oră și jumătate.

(Fine.)

Gateheze practice.

Ora a 2-a.

(Urmare).

Despre Dumnezeu.

Fiindcă încă n'a fost vorbă despre lume și despre creare, mai întâi trebuie să explicăm conceptele acestea. — De asemenea și conceptul „Domn”. Cu deosebire să accentueze catehetul dinștea și ascultarea față de Domnul cel mai mare, și iubirea față de Tatăl nostru ceresc, față de Tatăl nostru cel mai bun. — Să verse și să sâdească în prunci frică mântuitoare de Dumnezeu, care e de față în tot locul și atotputernic. — Cateheza aceasta în așa estensiune — are loc numai în clasă I, în clasa a II-a se poate tracta mai pe scurt, prin întrebări repetitoare. — Pondul principal să-l pună preotul pe aplicare.

Nex. Scop. Am zis în oara trecută, că lui Dumnezeu îi plac acei copii, cari se roagă frumos, am zis și aceea, că atunci când ne rugăm, noi vorbim cu Dumnezeu, — Dar despre Dumnezeu încă nu ați învățat. — Voi ați auzit adeseori pe mama voastră și pe tatăl vostru grăind despre Dumnezen. — Astăzi vă voi grăi și eu despre Dumnezeu, astăzi vom învăța despre Dumnezeu. Fiți atenți:

Expunere. Desvoltare. 1. *Lumea.* Dacă voi ești din casă în ogradă, ori în drum, pe uliță, și de acolo vă uitați în sus, voi vedeți oare ceva albastru, vânt; vedeți colosus o învălitoare mare, care acopere întreg pământul. — Acela e ceriul. — Ziua vedem pe ceriu soarele, câteodată vedem pe ceriu și nori, iară noaptea vedem luna și stelele. — Dar pe pământ ce vedem? Iarbă, flori, arbori, animale, oameni. — Tot aceea ce vedem noi pe ceriu și pe pământ, sau ceriul și pământul și toate câte sunt le numim cu un cuvânt: *lume*.

Ce vedeți voi când vă uitați din ogradă — ori din drum — drept în sus? Ce vedem ziua pe ceriu? Dar noaptea? Ce vedem pe pământ? Cum numim cu un cuvânt ceriul, pământul și tot aceea ce este? Ce numim *lume*?

2. **Dumnezeu — Ziditorul lumii.** Ceriul și pământul — și cele ce sunt pe ele, nu s'au făcut de sine! Oare ea de sine s'a făcut școala aceasta, ori casa aceasta? Ba nu. Școala aceasta, ori casa aceea au făcut-o cineva — Vedeți, nici ceriul nu s'a făcut de sine, nici pământul, nici soarele, nici luna, nici stelele etc... Și acelea le-a făcut oarecineva. — Cu alte cuvinte zicem: și acela le-a zidit cineva. Dar oare cine le-a zidit? Doară vre-un om? Oare știut ar fi face, oare putut'ar fi face vre-un om soarele, și să-l pună acolo la locul său? De bună samă nu! Ceriul, pământul și tot aceea ce este, le-a făcut, le-a zidit un mare Domn, un Domn puternic: *Dumnezeu*. El este, care ne dă ploaie, căldură, rouă, Dumnezeu face să răsară și să crească iarba, legumele, pomii, — El face să răsară, să crească și să se coacă holdele, ca să aibă ce mânca oamenii și animalele, dobitoacele. — Dumnezeu este acela, care ne-a dat viața, El ne dă sănătatea, mâncarea, beutura, locuința, îmbrăcămintea, cu un cuvânt: tot ce avem.

(Va urma).

IN LIBRĂRIA DIECEZANĂ

avem tot felul de cărți bisericești și literare. În special atragem atențiunea preoțimii asupra **Evangheliei** ed. II. Blaj, care se află compactată în piele veritabilă întreagă și cu ornament de aur, din timpurile de înaintea războiului.

Se află **Evangelia**. Apostol și Mineiur Compactate în piele veritabilă.

Pentru partea neoficială răspunde: **Iosif Sângeorgheanu**